

2024 - nr. 9

Nieuwsbrief Extra waterberging De Onlanden

Deze nieuwsbrief informeert u over de plannen voor extra waterberging in De Onlanden. De waterberging is nodig om bij extreme neerslag voldoende veiligheid te blijven bieden aan de inwoners van ons gebied. Dat doen we door extra ruimte voor water te creëren. Daarmee kunnen we bij extreme weersituaties, extra water in De Onlanden bergen. Dit water kan dan een aantal dagen vastgehouden worden, voordat het afgevoerd wordt naar zee. Hiermee kunnen we wateroverlast in de provincie Drenthe en Groningen voorkomen.

Voordat we op een veilige en natuurvriendelijke manier extra water in De Onlanden kunnen bergen, moet Waterschap Noorderzijvest een aantal processtappen doorlopen. In deze nieuwsbrief leest u over de onderzoeken die gedaan zijn, de mogelijke effecten op landbouwpercelen en de planning.

Foto: Waterschap Noorderzijvest

Overlast door extra water op het land of in de kelder?

Zorgt de extra waterberging in De Onlanden voor wateroverlast bij huizen en op uw percelen? Die vraag proberen we zo goed mogelijk te beantwoorden. Na het vaststellen van de Hooiwegvariant in november 2023, is aanvullend onderzoek in gang gezet. Met dat aanvullend onderzoek brengen we onder andere in beeld of er locaties zijn buiten De Onlanden waar het oppervlaktewater langer op de percelen blijft staan wanneer de waterberging tijdelijk ingezet wordt.

Deze onderzoeken vinden plaats in het 1e en 2e kwartaal van 2024. De uitkomsten bespreken we komende maand met de mensen die te maken kunnen krijgen met de effecten. In dat geval heeft u van ons een uitnodiging ontvangen voor een informatieavond.

Ook andere onderwerpen komen in de onderzoeken aan bod. Het effect op de grondwaterstanden in de omgeving van De Onlanden krijgt een plek in de milieueffectrapportage. En we brengen in beeld wat de effecten zijn van de plannen op de archeologische waarden in het gebied.

Foto: Koos Boerjens

In de middeleeuwen al een strijd tegen het water

Bij de inrichting van De Onlanden als waterberging en natuurgebied is er een archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit is gedaan door het Groningen Instituut voor Archeologie van de Rijksuniversiteit Groningen. Dit onderzoek leverde een schat aan nieuwe gegevens op: over de vorming van het landschap sinds de laatste ijstijd, over de stapsgewijze ontginning van het veen en over de slimme oplossingen die door de middeleeuwse veeboeren tegen wateroverlast werden bedacht. Toch bleken deze oplossingen niet toereikend en in de 14e eeuw werd het gebied verlaten. Vanaf de 16e eeuw werden enkele van de oude huisplaatsen weer in gebruik genomen door boeren, maar uiteindelijk werd het gebied tot onbewoonbaar 'on-land' verklaard in de 19e eeuw. Dit verheldert ook de naam van het gebied.

Wat rest zijn dichte verhogingen in het landschap ter plekke van de huisplaatsen zelf, zoals te zien is op de foto.

Veel meer hierover is te lezen in de boekenreeks van J.A.W. Nicolay: Huisplaatsen in De Onlanden (EAN 9789492444721).

Foto: erfgoedfoto.nl | r.j. stöver

Andere bewoners hebben zich beter dan de mens weten aan te passen

Elke avond speelt zich in de schemer boven waterberging De Onlanden een bijzonder schouwspel af. Het is het dagelijkse ritueel van de vele vogels die er komen slapen.

Een van de meest bijzondere soorten die gebruikmaakt van de waterberging als slaapplek, is één van de meest bedreigde roofvogels van Noordwest-Europa: de blauwe kiekendief. Als broedvogel in Nederland bijna uitgestorven, maar in de winter voldoet Nederland nog wel als overwinteringsplek.

Blauwe kiekendieven slapen net als zij broeden: op de grond. Het liefst in dichte, soms opgaande vegetatie omgeven door nattigheid. Ze maken om te slapen een soort nest, door verze met hun poten en hun lijf aan te stampen. De moeilijk doorgaanbare moerasgebieden in De Onlanden zijn dus erg belangrijk voor ze.

Foto: Jannes Aalders

Familie Van der Goot, al 28 jaar op de boerderij in De Onlanden

Aan Sytze van der Goot stelden wij de vraag hoe het is om een agrarisch bedrijf te hebben in De Onlanden: "Al 28 jaar boeren wij op de boerderij 't Hoogeveld in Eelde. Dit doen wij in samenwerking met Natuurmonumenten. Wij beheren nu ongeveer 400 hectare in De Onlanden".

Het beheer bestaat voor een groot deel uit het maaien en hooien van graslandpercelen en beweiding. Voornamelijk met rundvee: ongeveer 400 Limousins. Maar ook Schotse Hooglanders en Exmoor pony's doen hun graaswerk. Het beheer wordt afgestemd met Natuurmonumenten op het gebiedsplan en de bijbehorende beheertypes. "Voor ons is dan vooral het moment belangrijk waarop we kunnen maaien. En daarbij houden we dan rekening met de dieren en planten die op dat moment aanwezig zijn."

Familie Van der Goot heeft het bedrijf al zo'n tijd op deze plek dat ze de inrichting van het natuurgebied van dichtbij meegemaakt hebben. Ze hebben het gebied zien veranderen van een polder met grasland tot een natuurlijk beekdalgebied met een waterbergingfunctie.

"Wij werken veel in en met de natuur en dat doen we met ons boerenhart. Dit noemen wij natuurinclusief boeren. We zijn SNL gecertificeerd (Subsidiestelsel Natuur en Landschap), daarnaast ook gecertificeerd natuurboer en onze bedrijfsvoering is biologisch. De percelen die wij pachten hebben de SKAL-erkenning. Die heb je nodig als je biologisch wilt boeren", aldus Sytze.

Naast het beheer voert de familie samen met 2 medewerkers ook onderhoudswerkzaamheden uit voor Natuurmonumenten in De Onlanden, bijvoorbeeld het onderhouden van zaaien en rasterwerk.

Meer weten of graag een kijkje nemen bij Sytze en familie? In Eelde aan de Helmerdijk staat de kijkboerderij van 't Hoogeveld, waar u altijd welkom bent. Meer informatie vindt u op www.hoogeveld.nl

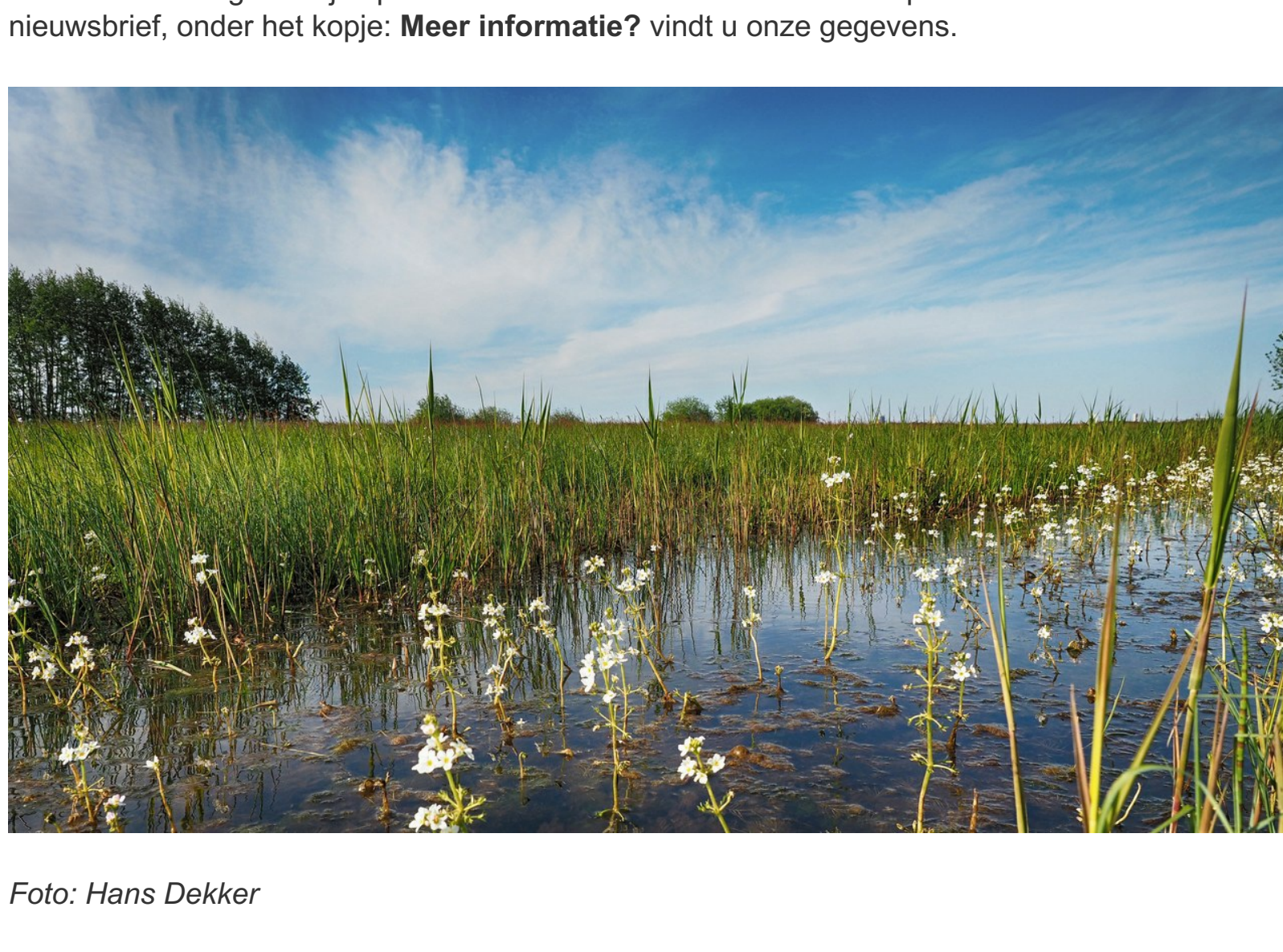

Foto: Sytze van der Goot

Nadeelcompensatie

Op basis van haar wettelijke taak zal Waterschap Noorderzijvest waterberging De Onlanden inzetten als dat nodig is. Wanneer deze activiteit schade veroorzaakt, kan er een verzoek tot schadevergoeding worden ingediend. Dit wordt nadeelcompensatie genoemd.

Lees hier meer over op onze website www.noorderzijvest.nl/nadeelcompensatie-vragen

Foto: Wietske van der Meulen

Planning

Tot en met de zomer werkt Noorderzijvest met haar gebiedspartners aan de milieueffectrapportage en het ontwerp Projectbesluit.

Naar verwachting komen beide documenten aan het eind van dit jaar ter inzage te liggen, na vaststelling door Gedeputeerde Staten van Drenthe. Tegen die tijd organiseren we ook weer informatiebijeenkomsten, waar we belanghebbenden voor uitnodigen.

Heeft u nu al vragen? Kijk op de website of neem contact met ons op. Onderaan deze nieuwsbrief, onder het kopje: **Meer informatie?** vindt u onze gegevens.

Foto: Hans Dekker

Colofon

De Nieuwsbrief Optimalisatie waterberging De Onlanden is een uitgave van Waterschap Noorderzijvest.

Aanmelden voor de nieuwsbrief?

Dat kan door een mail met uw naam te sturen naar: optimalisatieonlanden@noorderzijvest.nl

Meer informatie?

Lees meer over dit project op de website van Waterschap Noorderzijvest of mail uw vraag naar: optimalisatieonlanden@noorderzijvest.nl

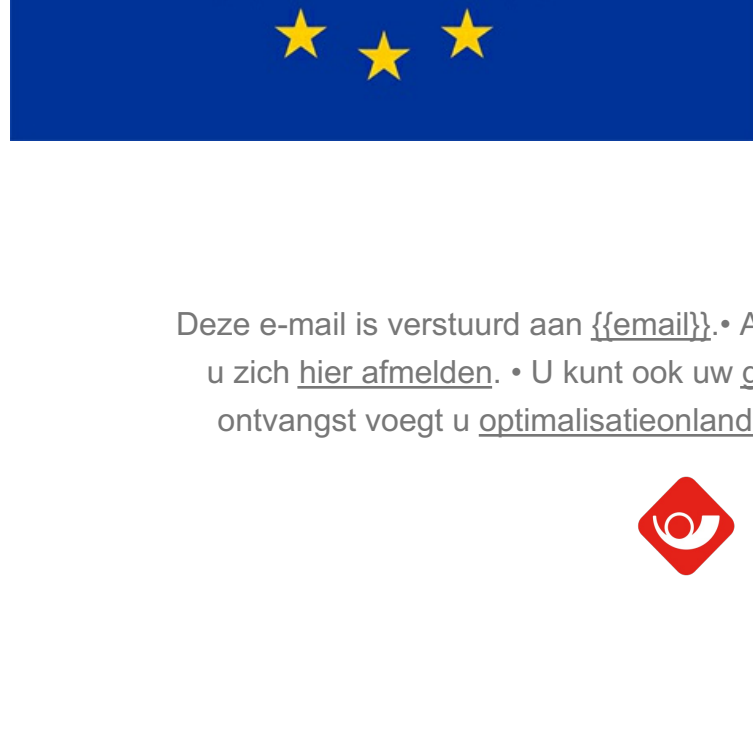
Facebook

Twitter

Website

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling; Europa investeert in zijn platteland

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u optimalisatieonlanden@noorderzijvest.nl toe aan uw adresboek.

